

Siedlce, dnia 13. września 1950 r.

Nr. Sz. 24/50

ARESZT

IPN
BUJAD
Warszawa

2
3

A K T O S K A R Ż E N I A

przeciwko

- 1/ Eugeniuszowi Ołówkowi,
- 2/ Antoniemu Radzio i
- 3/ Bolesławowi Radzio,

oskarżonym z art. 1 pkt. 2 Dekr. z dn. 31.VIII. 1944r. o wymiarze kary dla faszystowsko-hitlerowskich zbrodniarzy winnych zabójstw i znęcania się nad ludnością cywilną i jeńcami oraz dla zdrajców Narodu Polskiego /Dz.U.R.P. Nr. 69 z 1946r., poz. 377, Nr. 65 z 1947r., poz. 390, Nr. 18 z 1948r., poz. 124 i Nr. 32 z 1949r. poz. 238/.

Oskarżam:

1/ Eugeniusza Ołówka,
s. Wincentego i Marii z domu Zysk, ur. 26.III.1923 r. we wsi Łojki, gm. Łochów, pow. węgrowskiego, zam. we wsi Widuchowo, pow. Gryfino, rolnika, posiadającego 7 ha ziemi, pochodzenia chłopskiego, żonatego, mającego 3 dzieci, brak informacji o karalności,

/ aresztowanego od dnia 14.VI.1950 r. k. 23 /

o to, że

I w czasie okupacji niemieckiej w 1942 r. we wsi Łojki, gm. Łochów, pow. węgrowskiego, działając wspólnie z innymi sprawcami i idąc na rękę władzy państwa niemieckiego ujął i oddał w ręce żandarmów niemieckich obywateli polskich, narodowości żydowskiej trzy kobiety i małego chłopca, nieustalonych nazwisk, prześladowanych przez okupanta ze względów rasowych;

2/ Antoniego Radzio,
s. Aleksandra i Marianny z Tryców, ur. 4.IX.1922 r. we wsi Borki Łochowskie, gm. Łochów, pow. węgrowskiego, zam. we wsi Łojki, gm. Łochów, pow. węgrowskiego, pochodzenia chłopskiego, krawca z zawodu, żonatego, mającego 2 dzieci, majątku nie posiadającego, brak informacji o karalności,

/ aresztowanego od dnia 22.VI.1950 r. k. 13 /

o to, że

II w czasie okupacji niemieckiej w 1943 r. we wsi Łojki, gm. Łochów, pow. węgrowskiego idąc na rękę władzy państwa niemieckiego działał na szkodę obywateli polskich

o to, że

IPN
BUIAD
Warszawa

III w tymże czasie i miejscu idąc na rękę władzy państwa niemieckiego, odtransportował i oddał w ręce żandarmów niemieckich 7-miu obywateli polskich narodowości żydowskiej, prześladowanych przez okupanta ze względów rasowych.

Czyny opisane w pkt. I - III stanowią przestępstwo z art. 1 pkt. 2 wymienionego Dekretu.

Na zasadzie art. 22 § 1 pkt. 3, 23 § 1 i 25 § 1 k.p.k. sprawa niniejsza podlega rozpoznaniu przez Sąd Apelacyjny w Warszawie.

U z a s a d n i e n i e.

W czasie okupacji niemieckiej na terenie wsi Łojki, gm. Łochów, pow. węgrowskiego ukrywali się obywatele polscy narodowości żydowskiej, prześladowani przez okupanta ze względów rasowych.

21 W 1942 r. Eugeniusz Ołówek wraz z Marianem Grudkowskim i trzecim nieustalonym sprawcą ujęli we wsi Łojki 3 kobiety i małego chłopca narodowości żydowskiej, zamknęli ich w piwnicy, a następnie oddali w ręce żandarmów niemieckich.

3 W 1943 r. do Anny-Marianny Ołówek przyszedł chłopiec narodowości żydowskiej imieniem Motek i prosił aby go przyjęła do paszenia bydła. Gdy o tym dowiedział się sołtys Czesław Puchalski przyszedł wraz z Antonim Radzio i chłopca tego obaj zabrali, umieścili w piwnicy Wincentego Ołowka, gdzie już znajdowało się kilka osób narodowości żydowskiej, uprzednio ujętych przez Czesława Puchalskiego. Wszystkie zatrzymane osoby w liczbie 26 7 osób Bolesław Radzio wspólnie z Antonim Radzio odtransportowali na posterunek żandarmerii niemieckiej w Budziskach i oddali w ręce niemieckie.

21, 24, 32 Przesłuchany w charakterze podejrzanego Eugeniusz Ołówek do winy się przyznał i wyjaśnił, że trzy kobiety i chłopca ujął z polecenia sołtysa Puchalskiego.

Przesłuchani zaś w charakterze podejrzanych Antoni i Bolesław Radzio do winy nie przyznali się i wyjaśnili:

27, 40 Antoni Radzio, że był u Wincentego Ołowka w tym czasie, kiedy byli zamknięci w tegoż Ołowka piwnicy Żydzi, lecz on grał w karty i nie wspo- nego z nimi nie miał;

26 Bolesław Radzio, że z polecenia sołtysa odtransportował wraz z innymi na posterunek żandarmerii w Budziskach kilku Żydów.

W stosunku do Czesława Puchalskiego i Stefana Napłoszka, wszczęto oddzielne śledztwo, a w stosunku do Adama Grudkowskiego - śledztwo zawieszono wobec nie ustalenia adresu, ani personalii.

W Y R O K
W IMIENIU RZECZYPOŚ POLITEJ POLSKIEJ

Dn. 17 maja 1951 r.

Sąd Wojewódzki dla Woj. warszawskiego w Warszawie w Wydziale
IV Karnym w składzie następującym:

Przewodniczący Sędzia S.W. A. Wojskiewicz

Ławnicy: Jan Waćkowski

Antoni Winter

Protokółant Z. Chrobociński

w obecności Prokuratora S.W. Kaleciński
rozpoznawszy dn. 17 maja 1951 r. sprawę Eugeniusza Ołówka
urodz. 26.III.1923 r. we wsi Łojki gm. Łochów syna Wincentego i
Marii z d. Zyski,

2/ Antoniego Radzio urodz. 4.IX.1922 r. we wsi Borki Łochowskie
gm. Łochów, syna Aleksandra i Marianny z domu Fryc

3/ Bolesława Radzio urodz. 30.X.1911 r. we wsi Łojki gm. Łochów
syna Aleksandra i Aleksandry z d. Denis.

oskarżonych o to, że:

I/ Eugeniusz Ołówek w czasie okupacji w 1942 r. we wsi Łojki,
gm. Łochów pow. węgrowskiego, działając wspólnie z innymi sprawcami
i idąc na rękę władzy państwa niemieckiego ujął i oddał w ręce
żandarmów niemieckich obywateli polskich narodowości żydowskiej
trzy kobiety i małego chłopca, nieustalonych nazwisk, prześladowa-
nych przez okupanta ze względów rasowych.

II/ Antoni Radzio w czasie okupacji niemieckiej w 1943 r. we wsi
Łojki, gm. Łochów, pow. węgrowskiego, idąc na rękę władzy
państwa niemieckiego działał na szkodę obywateli polskich
narodowości żydowskiej, nieustalonych nazwisk, prześladowanych przez
okupanta ze względów rasowych. przez to, że, że:

żydowskiej, prześladowanych przez okupanta ze względów
rasowych.

Uzyny opisane w pkt. I-II stanowią przestępstwo z art. 2
wymienionego Dekretu.

Orzekł:

Osk. Ołówek Eugeniusza uznać winnym dokonania czynu przestępnego
opisanego powyżej w punkcie I-szym aktu oskarżenia z tą
zmianą, iż nie ujął i nie oddał w ręce żandarmów obywateli polski
~~narodowości~~ narodowości żydowskiej a tylko z polecenia
sołtysa wsi Łojki gm. Łochów pow. węgrowskiego wziął udział w
odprowadzeniu wyżej wymienionych do żandarmerii niemieckiej
obywateli polskich wraz z innymi osobami, którzy to obywatele
polscy, narodowości żydowskiej, zostali już uprzednio ujęci i
za ten czyn na zasadzie art. 2 Dekretu z dnia 31.VIII.44 r.

/Dz.U.R.P. Nr, 69 poz. 377 z 1946/ skazać go na trzy lata więzi
/3/ z pozbawieniem go praw publicznych i obywatelskich praw
honorowych na okres lat 3 /trzech/ w myśl art. 7¹/Dekretu.

Na zasadzie art. 58 K.K. na poczet wymierzonej kary pozbawienia
wolności skazanemu Eugeniuszowi Ołówkowi zaliczyć areszt
tymczasowy od dnia 14 czerwca 1950 roku do dnia 17 maja 1951 r.
Pobrać od skazanego Eugeniusza Ołówka 150 /sto pięćdziesiąt zło-
tych ~~opłat~~ tytułem opłat sądowych oraz obciążyć go kosztami

postępowania w sprawie. Osk. Osk. Antoniego Radzio i Bolesława
Radzio z pod zarzutów dokonania czynów przestępnych¹, wymienion
powyżej w akcie oskarżenia, odnośnie ask. Antoniego Radzio pod p
II i odnośnie ask. Bolesława Radzio pod pkt. III aktu oskarżenia

^{Uzasadnienie.}
I Na rozprawie głównej w dniu 18 maja r.b. oskarżenia:

Antoni i Bolesław Rudzio oraz Eugeniusz Ołówek oświadczyli:

1/ ask. ask. Antoni o Bolesław Radzio, iż do winy popełnienia
zarzucanych ~~mu~~ w akcie oskarżenia czynów przestępnych nie przyzn

-ją się i że wogóle żadnego udziału ~~zawołano~~ w ujęciu jak i w
odprowadzeniu do żandarmerii niemieckiej obywateli polskich

uniewinnić.

1118

II Z zeznań wszystkich przesłuchanych w toku rozprawy głównej świadków nie wynikły absolutnie żadne okoliczności ustalające, iż oskarżeni brali udział bądź to w ujęciu bądź to w oddaniu w ręce żandarmerii niemieckiej obywateli polskich narodowości żydowskiej.

Świadkowie: Ołówek Wincenty i Ołówek Anna odczytanych im w toku rozprawy głównej zeznań ich złożonych w śledztwie nie potwierdzili i wyjaśnili - św. Wincenty Ołówek, iż nie zeznawał, tak jak ujęto jego zeznania w śledztwie i w każdym razie dziś już nie pamięta, a zaś świadek Ołówek Anna - iż nie widziała i nie podpisywała swoich zeznań złożonych w śledztwie dla tego iż, jest "niepiśmienną".

III/ W świetle powyższych ustaleń Sąd doszedł do przekonania, w oparciu zarówno na zeznaniach samych oskarżonych jak i zeznań świadków, iż z pośród oskarżonych tylko osk. Ołówek Eugeniusz jak to sam wyjaśnił na rozprawie na polecenie sołtysa wsi Łojki gm. Łochów pow. Węgrowskiego brał udział w doprowadzeniu trzech kobiet i małego chłopca obywateli polskich narodowości żydowskiej, ujętych już uprzednio przez inne osoby do żandarmerii niemieckiej, to jest, iż dokonał czynu przestępnego, którego wszystkie przesłanki wyczerpują treść art. 2 Dekretu z dnia 31.VIII.1944 r. /Dz.U.R.P. Nr. 69 poz. 377 z 1946 r. z dalszymi zmianami/

Natomiast osk. osk. Antoni i Bolesław Radzio zarzucanych im w akcie oskarżenia czynów przestępnych nie dokonali.

IV/ Przechodząc do wymiaru kary osk. Eugeniuszowi Ołówkowi za w/w czyn przestępny Sąd mając na uwadze ^{jaśnie} okoliczności łagodzące ~~w szerszym~~ przyznania się osk. Ołówka Eugeniusza do winy popełnienia tego czynu, młody wiek osk. Ołówka w chwili dokonania tego czynu ^{czyli} iż dokonał tego czynu z polecenia sołtysa, a jako okoliczność obciążającą szkodliwość społeczną

Odnośnie zaś do Ark. nr. 1 Antymięy; Bulejowa
Reclion miał braku dostrzeżenia wzmianki
chemicznego 3-pod zwrócić uwagę na
później całość pnieżyj on zwrócić uwagę
na w całej arkuszu - jak ich wzmianki

Ornith. in: 2 str. 2 "piscus", "underrund"
"2 unv. "apscin" in 3 str. - "piscus" "seuere"
"etern" und "piscus", "jahn"

Lanoch Wachowski wesołemu
Przewodniczący Wydziału

IPN -
GURAD
Warszawa